

07/04/2021

השבוע במאקרו

קרב המטבע הבינלאומית עדכנה כלפי מעלה את תחזיות הצמיחה העולמיות לשנים 2021-22

תחזיות קרב המטבע הבינלאומית (IMF)				
2022		2021		2020
21-מ	21-אפר	21-מ	21-אפר	
4.2%	4.4%	5.5%	6.0%	-3.3%
3.1%	3.6%	4.3%	5.1%	-4.7%
2.5%	3.5%	5.1%	6.4%	-3.5%
3.6%	3.8%	4.2%	4.4%	-6.6%
2.4%	2.5%	3.1%	3.3%	-4.8%
5.0%	5.1%	4.5%	5.3%	-9.9%
-	4.3%	-	5.0%	-2.5%
5.0%	5.0%	6.3%	6.7%	-2.2%
5.6%	5.6%	8.1%	8.4%	2.3%
6.8%	6.9%	11.5%	12.5%	-8.0%
3.9%	3.9%	4.0%	4.4%	-2.0%
2.9%	3.1%	4.1%	4.6%	-7.0%
6.3%	6.5%	8.1%	8.4%	-8.5%

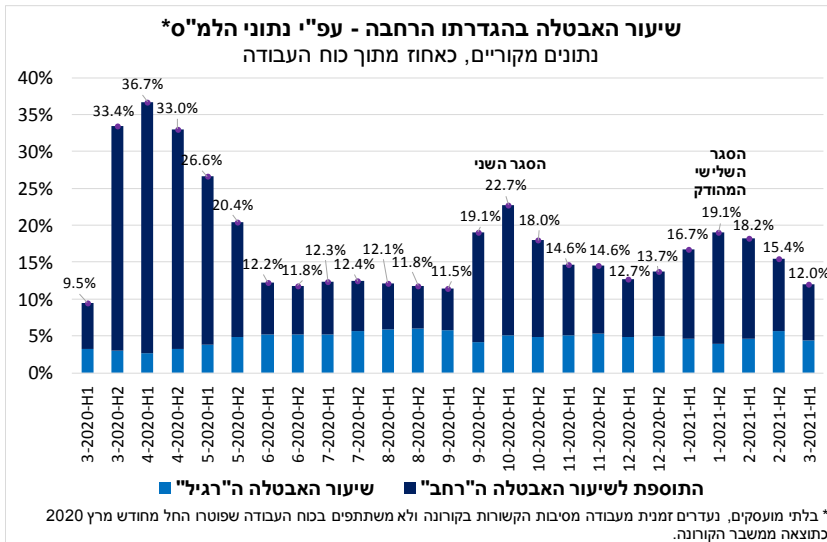
קרב המטבע הבינלאומית (IMF) פרסמה את התחזיות המאקרו-כלכליות העדכניות שלה (נכון לאפריל 2021) לשנים הקרובות (במסגרת העדכון המלא החצי שנתי של פרסום ה-WEO). מהפרסום עולה כי שנת 2020 הסתכמה בהתכווצות של 3.3% בתוצר הגלובאלי, שיעור התכווצות מעט מתון ביחס להערכות המוקדמות, זאת בין היתר, על רקע הקלת הגבלות הקורונה ועלייה בפעילות במחצית השנייה של 2020, במרבית האזורים.

לגבי הפעילות הכלכלית בשנים 2021-22, התחזית משקפת עלייה במידת האופטימיות מצד קרב המטבע לגבי חלק מן המדינות, ובפרט אלו המצליחות בהשתלטות על התחלואה באמצעות חיסונים. תחזיות הצמיחה עודכנו כלפי מעלה, בהמשך לעדכון מחודש ינואר 2021, על רקע צעדי תמיכה נוספים במספר כלכלות גדולות, לצד ההערכה כי תהליך ההתחנסות מפני נגיף הקורונה יצבור תאוצה במחצית השנייה של 2021, ויאפשר חזרה נרחבת לפעילות. קצב צמיחת

התוצר הגלובאלי ב-2021 צפוי להיות מהיר יותר מזה של 2022, כשבמהלך שנתיים אלה, צפויה צמיחה מהירה מהמוצע ארוך הטווח (כ-3.5%). תחזיות הצמיחה עודכנו כלפי מעלה, הן בקרב הכלכלות המפותחות והן בקרב השווקים המתעוררים. כאמור לעיל, ניכרת שונות בתחזיות הצמיחה בין הכלכלות השונות. זאת, בין היתר, עקב הבדלים בקצב ההתחנסות, בהיקף התמיכה התקציבית והמוניטארית, התלות של הכלכלה בענפים כמו תיירות וכד', ועוד. בהקשר זה, נציין כי להערכת קרב המטבע המצב בו לא לכלל השווקים המתעוררים תהיה גישה לחיסונים, עלולה להוביל להרחבת הפערים בין המדינות.

להערכת ה-IMF, התוצר של ארה"ב צפוי לחזור לרמתו ערב המשבר (מסוף 2019) כבר במחצית הראשונה של 2021, בעוד שגוש האירו ובריטניה צפויות להישאר גם ב-2022 ברמת פעילות נמוכה מזו של טרום המשבר. זאת, על רקע התקדמות איטית של תהליך ההתחנסות באירופה והכניסה המחודשת לסגר ממושך בחלק מהמדינות. קרב המטבע עודכנה כלפי מעלה גם את תחזית הצמיחה של ישראל ל-2021, שעומדת כעת על 5%, זאת בדומה לתחזית לאומי (מה-17.2.21). בקרב השווקים המתעוררים, תחזית הצמיחה של סין ל-2021 עודכנה מעט כלפי מעלה, וכך גם תחזית הצמיחה של הודו, אשר נפגעה באופן משמעותי ממשבר הקורונה וצפויה לצמוח בקצב המהיר ביותר מבין השווקים המתעוררים ב-2021. כמו כן, קצב צמיחת נפח הסחר העולמי בשנים 2021-22, עודכן כלפי מעלה גם כן, מה שצפוי לסייע בהתאוששות הכלכלית הגלובלית. במבט כולל, עדכון ה-IMF מצביע על שיפור במידת האופטימיות לגבי הפעילות הכלכלית העולמית בשנים 2021-22, אך במידה שאיננה אחידה בעוצמתה.

שיעור האבטלה ירד במחצית הראשונה של חודש מרץ, הן בהגדרה הרחבה והן בהגדרה הסטנדרטית

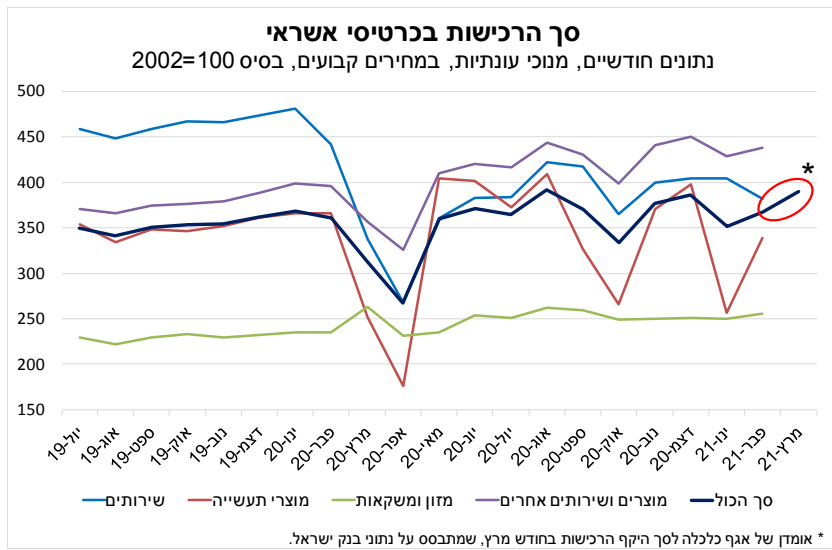
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (הלמ"ס) פרסמה את סקר כוח האדם למחצית הראשונה של חודש מרץ. הסקר כולל נתונים לגבי שיעור האבטלה בהגדרתו הרחבה (השיעור ה"רחב"), שמחושב על בסיס נתונים שאינם מנוכים מהשפעות של עונתיות, ומביא בחשבון את הבלתי מועסקים, עובדים שהוצאו לחל"ת ועובדים שפוטרו עקב משבר הקורונה ולכן לא משתתפים בכוח העבודה. מדובר בנתון אשר מציג תמונה מהימנה יותר באשר להיקף אי-התעסוקה במשק בזמן משבר הקורונה, זאת בניגוד לשיעור האבטלה בהגדרתו הסטנדרטית (השיעור ה"רגיל"), בעיקר מסיבות של הגדרות.

במחצית הראשונה של חודש מרץ שיעור האבטלה ה"רחב" ירד באופן משמעותי ל-12.0% לעומת 15.4% במחצית השנייה של פברואר, ובמקביל שיעור האבטלה ה"רגיל" ירד גם כן מ-5.6% ל-4.4% (ראה/י תרשים). מדובר ברמה הנמוכה ביותר של שיעור האבטלה ה"רחב" מאז המחצית הראשונה של ספטמבר

2020, בטרם נכנס המשק לסגר השני (בחגי תשרי), אשר משמעותה היקף של כ-493 אלף מובטלים. ירידת האבטלה חלה על רקע פתיחת המשק והסרה של מרבית הגבלות הקורונה, אשר אפשרה חזרה לפעילות רחבה יותר, וכתוצאה הביאה לחזרה של עובדים למעגל העבודה.

לסיכום, המשך תהליך פתיחת המשק הביא לעלייה בפעילות הכלכלית, אשר באה לידי ביטוי בירידת האבטלה (ה"רחבה") לרמה בה הייתה בין הסגר הראשון לסגר השני (סביב 12%). אנו מעריכים כי ככל שתהליך פתיחת המשק ימשיך ויתקדם, במקביל למהלך פעיל לצמצום התשלום לעובדים שהוצאו לחל"ת ומסרבים לעבודה ו/או להכשרה מקצועית, צפויה ירידה מתמשכת בהיקף העובדים שבחל"ת, אשר תוביל להמשך ירידת שיעור האבטלה ה"רחב" עד לשיעור חד-ספרתי לקראת סוף השנה. אולם, לאור ההשפעה המבנית השלילית של משבר הקורונה על שוק העבודה, והיעדר יישום של ממש של תכניות להכשרה והסבה מקצועית, לא צפויה בקרוב חזרה להיקף האבטלה (בהגדרתו הצרה) שהיה טרם המשבר (כ-4%, שהם כ-150 אלף מובטלים).

פעילות הרכישות בכרטיסי אשראי נמצאת בעלייה מאז החל תהליך הסרת הגבלות הקורונה

נתוני הרכישות בכרטיסי אשראי על-ידי אנשים פרטיים לחודש פברואר 2021 פורסמו לאחרונה על-ידי הלמ"ס. בניגוד לנתוני ההוצאה בכרטיסי אשראי שמתפרסמים על-ידי בנק ישראל, נתוני הלמ"ס מנוכים מהשפעות של עונתיות, והינם במחירים קבועים, ולכן ניתן להשוות בעזרתם בין חודשי השנה.

היקף הרכישות עלה בכ-4.5% בחודש פברואר (לעומת החודש הקודם), אשר במהלכו החל תהליך הסרת ההגבלות על הפעילות, לרבות פתיחת המסחר. כפי שניתן לראות בתרשים המצורף, קבוצת המוצרים שהושפעה לאורך המשבר במידה הרבה והמידית ביותר מההגבלות, הינה קבוצת מוצרי התעשייה (ריהוט, מוצרי חשמל ואלקטרוניקה והלבשה והנעלה). הפעילות בקבוצה זו ירדה בחדות עם הטלת ההגבלות, ועלתה באופן חד עם ההסרה שלהן. כך, בחודש פברואר עלה היקף הרכישות בקבוצה זו בכ-32% בהשוואה לחודש ינואר, במהלכו ירד היקף הרכישות בכ-36%, על רקע כניסתו של המשק לסגר השלישי המהודק. עליות נרשמו גם ביתר קבוצות המוצרים, להוציא את תחום השירותים (תיירות, טיסות, פנאי ובילוי ועוד) בו נרשמה ירידה של כ-5% בהיקף הרכישות.

נתוני ההוצאה בכרטיסי אשראי המתפרסמים על ידי בנק ישראל מצביעים על עלייה חדה בהיקף הרכישות בחודש מרץ (ובתחילת אפריל), במהלכו תהליך פתיחת המשק התקדם ביתר שאת. נראה כי חופשת חג הפסח, שחלה השנה בחודש מרץ, תרמה גם כן לגידול בהוצאות בכרטיסי אשראי במשק המקומי, בפרט על רקע השמים הסגורים. העלייה הייתה רוחבית בסך הכול, ובלטה בעיקר בענפים: תיירות, מסעדות, פנאי וחשמל ביגוד וריהוט, כאשר מנגד נרשמו ירידות בהוצאות על מזון. על-פי אומדננו להיקף הרכישות מנוכה העונתיות לחודש מרץ, שמתבסס על נתוני בנק ישראל, נראה כי צפויה עלייה בסך הרכישות בכרטיסי אשראי, בהובלת הענפים שצוינו.

לסיכום, הסרת ההגבלות על הפעילות (שהתאפשרה הודות לשיעור המחוסנים הגבוה בישראל – כ-57%, שהם כ-5.3 מיליון איש, שהתחסנו לפחות במנה אחת) הובילה לעלייה חדה יחסית בצריכה מצד משקי הבית המקומיים, שבאה לידי ביטוי גם בנתוני הרכישות בכרטיסי אשראי וגם בנתוני פדיון רשתות השיווק, שמצביעים על עלייה בחודש פברואר. מגמה זו, נתמכה, בין היתר, בגידול בחיסכון של משקי הבית במהלך שנת 2020, שהסתכמה בעלייה של כ-3.9% בהכנסה הפרטית הפנויה (מכל המקורות, כולל תמיכות ממשלתיות) במקביל לירידה של כ-9.5% בצריכה הפרטית (על-פי דו"ח בנק ישראל לשנת 2020 שהתפרסם ב-6.4.21). העלייה בפעילות צפויה להימשך גם בחודשים הקרובים, ככל שתהליך פתיחת המשק יימשך כמתוכנן. אנו מעריכים כי בתרחיש מרכזי, הצריכה הפרטית צפויה לצמוח בכ-7% בשנת 2021, בהובלת הענפים שנפגעו מהמשבר במידה משמעותית (בעיקר צריכה שוטפת של שירותים).

בנק ישראל רכש למעלה מ-13.7 מיליארד דולר ברביע הראשון של 2021

הסכום הכולל של הרכישות ברביע הראשון של השנה הגיע לכ-55 מיליארד דולר במונחי שנתיים, רמה גבוהה מהתכנית המוצהרת של 30 מיליארד דולר לשנה. רכישות המט"ח של בנק ישראל נועדו לשמר את שער החליפין של השקל בתוך טווח התואם את התנאים הכלכליים הבסיסיים. לנוכח הכוחות לתיסוף, בנק ישראל ימשיך ברכישותיו. ניהול היתרות בסך של כ-186 מיליארד דולר מהווה אחריות כבדה, בעלת משמעות כספית לאומית. בשנת 2020, תיק היתרות נשא תשואה שלילית במונחי שקל, זאת בשל ייסוף של השקל מול המטבעות העיקריים שבהם מוחזקות היתרות ובעיקר מול הדולר.

כתבו: ד"ר גיל מיכאל בפמן ויניב בר

לתגובות, הערות והארות: ניתן לפנות לאיל רז, ראש ענף כלכלה, בנק לאומי
דואר אלקטרוני: eyal.raz@bankleumi.co.il, טלפון: 076-8858039